

حکومه تی هه ریمی کوردستان-عیراق

ئه نجومه نی وه زیران

وه زاره تی ناوخۆ

به رپوه به رایه تی گشتی دیوان

ب. کارگێری و سه رچاوه مرۆبیه کان

حکومه إقليم کوردستان-العراق

مجلس الوزراء

وزارة الداخلية

المديرية العامة للديوان

مديرية الإدارة و الموارد البشرية

ژماره: ٥٥٠١ / ک

(I SO9001:2015)

العدد:

رێکهوت: / / ٢٧ کوردی

التاریخ: ٢٠٢٤ / ٢ / ١٨

رینمایي ژماره (٢) ی سالی (٢٠٢٤)

رینمایي فراوانکردن گوندهکان و گواستنه وهی شوینیان

به مه بهستی زیاتر گرنگیدان به گوندهکان و هاندانی هاوولاتیان بۆ زیاتر پروکردن له گوندهکان بۆ بوژانه وهی بواری کشتوکالی و زیاتر فراوانکردن و ئاوه دانکردنه وهیان و نه هیشتی گیروگرفتی گوندهکان و به مه بهستی دانانی رینماییه کی تاییهت به فراوان کردنی گوندهکان و گواستنه وهی شوینیان و به پیتی ئه وه دهسه لاتهی که پیمان دراوه له یاسای وه زاره تی ناوخۆ ژماره (٦) ی سالی ٢٠٠٩ برپارماندا به ده رچوو اندنی ئه م رینماییه:

پیناسه کان

مادده ی یه که م:

١. وه زاره ت: وه زاره تی ناوخۆی حکومه تی هه ریمی کوردستان.

٢. پارێزگاگان و ئیداره سه ربه خۆکان: پارێزگاگان و ئیداره سه ربه خۆکانی هه ریمی کوردستان.

٣. گوند: شوینیکه که کۆمه له خه لکیک تپیدا ده ژین و نیشه جین و کۆمه لگه یه کی نیشه جیبوون پیک ده هینن و سنووری دیاریکراوی هه یه.

٤. فراوانکردنی گوند: فراوانکردنی حه ره می ئه و گوندانه ی که پیشتر زه وبیان بۆ دیاری کراوه و په سه ندکراوه و شوینی نیشه جی بوون بۆ دانیشه توانی ره سه نی له سه ر نه خشه جیگی نه ماوه بۆ ئه وه ی خه لکی گونده که خانووی تپیدا دروست بکه ن بۆ نیشه جیبوون تپیدا به به رده وامی.

٥. گواستنه وه ی گوند: گواستنه وه ی شوینی ئه و گوندانه ی که به هۆی باری جوگرافی و کاره ساتی سروشتی و پرۆژه ستراتیژییه کان یان هه ر هۆکاریکی تر شوینی گونجاویان نه ماوه بۆ نیشه جی بوون.

٦. هینانه کایه ی گوند: ئه و گوندانه یه که تا ده رچوونی ئه م رینماییه به واقیع بوونیان هه یه و له سه ر نه خشه ی کادسترۆ نه چه سپیندراوه.

٧. چه سپاندنی سنور: دیاری کردنی حه ره می ئه و گوندانه ی که پیشتر بوونیان هه بووه له سه ر نه خشه.

مه رج و ریکاره کانی فراوان کردن و گواستنه وه ی گونده کان

مادده ی دووه م:

یه که م: مه رجه کان:

١. شوینی پپووست نه ما بیت بۆ نیشه جی بوون له ناو حه ره می گوند.

٢. فراوان کردن و گواستنه وه له سه ر داواکاری (٢/٣) ی دانیشه توانی خه لکی ره سه نی گونده که که نیشه جین تپیدا.

٣. زهوی پێویست بەردەست بێت کە لە گەڵ حەرەمی گوندەکە هاوسنوور بێت بۆ فراوانکردنی حەرەمی گوند بە مەرجێک گونجاو بێت لە ڕووی تۆپۆگرافی بۆ نیشته جێبوون.

٤. پێویستە زهوی پێشنیاریکراو بۆ فراوانکردن لە جۆری بەردەلانی بێت، لە کاتی نەبوونیدا دەکرێت سود لە زهوی کشتوکالی وەرگیرێت.

دووهم: رێکارەکان:

١. پێشکەش کردنی داواکارییەکی هاوپیچ کراو بە وازووی (٢/٣)ی نیشته جێ بووانی رەسەنی گوند کە شیانێ یاسایان هەبێت لە رێگای موختاری گوند بۆ یەکە ی کارگیری تایبەتمەند و پێویستە بە لگە نامە ی داواکاران (کارتی نیشتمانی یان ناسنامە ی باری شارستانی) هاوپیچ بکری.

٢. یەکە ی کارگیری تایبەتمەند داواکارییەکی بەرز دەکاتەووە بۆ پارێزگا یان ئیدارە سەر بەخۆی تایبەتمەند.

٣. لێژنە یەکە ی تایبەتمەندی بەردەوام پێک دەهێنرێت لە پارێزگا و ئیدارە سەر بەخۆکان بە سەرۆکایەتی جێگریکی (پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ) و ئەندامیەتی نوێنەرانی بەرپۆه بەرایەتی گشتی (کشتوکالی، نەخشەدانانی ناوهدانی، ناوهدانکردنەووە و نیشته جێبوون، کارەبا، وەبەرھێنان، ئەوقاف و کاروباری ئایینی، گەشت و گوزار، بەرپۆه بەرایەتی خانووبەرە ی میری، شوپنەوار، نەوت و کانزاکان، گواستنەووە، فەرمانگە ی ژینگە).

٤. لێژنە ی بەردەوام بۆی هە یە میوانداری موختار یان سەرۆکی یەکە ی کارگیری یان هەر کەس و لایەنێک بکات کە پێویست بێت.

٥. پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ بۆی هە یە هەر ئەندامێکی دیکە کە پێویست بکات بۆ لێژنە ی بەردەوام زیاد بکات.

٦. لێژنە ی بەردەوام بە پێی پێویست کۆبوونەووەکانی خۆی ئەنجام دەدات و پێشنیارەکان بە (٣/٤)ی ئەندامانی لێژنە بەردەکرێت و لە لایەن پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ پەسەند دەکرێت.

٧. پێویستە ئەندامانی نارازیبووی لێژنە ی بەردەوام یاداشتی نارازیبوون بنووسن و سەرۆکی لێژنە هاوپیچی کۆنووس دەکات.

٨. پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ بۆی هە یە کۆنووسە کە رەت بکات و بیگەرێت پێتەووە بۆ لێژنە ی بەردەوام.

٩. پێویستە پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ پێش پەسەندکردنی کۆنووس ڕاوبۆچوونی بەرپۆه بەرایەتی کاروباری یاسایی پارێزگا یان ئیدارە ی سەر بەخۆی وەرگیرێت.

١٠. ئەگەر ئەنجومەنی پارێزگا کارابێت کۆنووس رەوانە ی ئەنجومەنی پارێزگا دەکرێت بە مەبەستی دەنگدان و سەبارەت بە ئیدارە سەر بەخۆکان راستەوخۆ رەوانە ی وەزارەتی ناوخوا دەکرێت.

١١. دوا ی دەنگدانی ئەنجومەنی پارێزگا لە سەر پێشنیاری کۆنووسی لێژنە و بلاوکردنەووە ی لە دوو رۆژنامە ی رۆژانە کە تێیدا ژمارە ی زهوی فراوان بوونی گوندەکە و ژمارە ی کەرت و ناوچەکە ی تێیدا دیاری بکری بۆ ئەو ی هەر کەسێک تانە ی هەبێت پێشکەشی لایەنی پە یووە نیدیاری بکات بۆ ماوہ ی (٣٠) رۆژ.

١٢. دوا ی دەنگدانی ئەنجومەنی پارێزگا و بلاوکردنەووە ی پێشنیار لە دوو رۆژنامە، لە لایەن پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەر بەخۆ بەرز دەکرێتەووە بۆ وەزارەتی ناوخوا/ ب.گ. دیوان/ ب. کارگیری و سەرچاوە مرۆییەکان بە مەبەستی دەرچوواندنی بە یان ئەگەر گشت رێکارەکان ئەنجام درابن.

سێ یەم: ئەگەر زهوی پێشنیاریکراو کشتوکالی بوو و خاوەن زهوی (حق التصرف، گرێبەست و مولک) ی لە سەر بوو و خاوەنەکە ی رەزامەند نەبوو ئەوا پارێزگا یان ئیدارە ی سەر بەخۆی کۆژانەووە ی بۆ دەکات بە پێی یاسا، و سەبارەت بە زهوی گرێبەست ئەوا گرێبەستە کە هە ل دەووە شپتەووە بۆ بەرژەووەندی گشتی و حکومەت قەرەبووی خاوەن زهوی دەکاتەووە.

چوارەم: بە لگە نامە پێویستەکان:

ئەم بەلگە نامانەى خوارەو ھاو پېچ دەكرىت لەگەل كۆنوو سى پەسەندكراو:

۱. داواكارى نىشتە جىبووانى خەلكى رەسەنى گوند كە لە لاىەن موختارى گوند پەسەندكراو بىت.

۲. نەخشەى رەنگاورەنگى پەسەندكراو كە (رۆبەر و كەرت و ژمارە) ى زەويەكەى تىيدا ديارى كرايىت، بە سى رەنگى جىاواز نامازەى پى بدريت كە رۆبەرى شوپى پىشوو گوندهكە و واقع حالى ئىستا و شوپى فراوان كردهو كەى تىيدا ديارى كرايىت.

۳. نەخشەى كوردىنىت (احداثيات) ى زەوى لەسەر (CD) بىت.

۴. دەستبەردار بوون (تنازل) ى خاوەن زەوى يان خاوەن پىشكەكانى زەوى كشتوكالى بە ھەموو مافەكانى (حق التصرف و ملك) ئەگەر خاوەن زەوى رەزامەند بوو، و لە بەرپۆبەرايەتى گشتى كشتوكال لە پارىزگا يان ئىدارە سەربەخۆى تايبەتمەند پەسەندكراو بىت.

۵. پىشنيارى ئەنجومەنى پارىزگا (لەكاتى كارابوونى ئەنجومەنى پارىزگان).

۶. وىنەى بلاوكراو ى لە دوو رۆژنامەى رۆژانە.

۷. ھەر بەلگە نامە و نوسراو ىكى فەرمى كە پىويست بىت.

ماددەى سىيەم:

فراوانكردنى گوندهكان و گواستەو ى شوپىيان ئەو گوندانە ناگرىتەو ە كە دەكوپتە ناو ماستەر پلانى شار و يەكە كارگرىيەكان و قەدەغەكراو ەكانيان (محرمات).

ماددەى چوارەم:

۱. ئەو گوندانەى كە تا دەرچوونى ئەم رىنمايە بوونيان ھەيە و لەسەر پارچە زەويەك دروست كراون و گوندنشىنان تىدا نىشتە جىن، ھىنانەكايەى بۆ دەكرىت بە پى ئەو مەرجانەى كە لەم رىنمايە ھاتوو ە.
۲. ھىچ گوندىك دواى دەرچوونى ئەم رىنمايە ھىنانەكايەى بۆى ناكريت.

ماددەى پىنجەم:

۱. ئەم رىنمايە لە رۆژى دەرچوونى ە جىبە جى دەكرىت و لە رۆژنامەى وقايەى كوردستان بلاودەكرىتەو ە.
۲. ھەلۆ ەشانەو ەى رىنمايىمان ژمارە (۱) ى سالى ۲۰۱۵ و ھەردوو ھەموارەكەى بە ھەردوو بەيامان ژمارە (۸) ى سالى (۲۰۱۷) و (۱۷) ى سالى (۲۰۱۸).

رئىسەر ئەحمەد

و ەزىرى ناخو

وئەبەك بۆ

- نوسىنگەى بەرپۆ ەزىر / بۆ زانين لەگەل رىزدا.
- و ەزارەتى داد/ رۆژنامەى و ەقايەى كوردستان / بۆ بلاوكردنەو ى تكيە لەگەل رىزدا ..
- گشت و ەزارەت و فەرمانگەكانى نەبەستراو بەو ەزارەت (/ بۆ زانين لەگەل رىزدا .

ژمارە و رىكەوتى ھەموار كردن (06) لە (2024/1/24)

(WI-04/F1)

Address: Kurdistan Region-Iraq

العنوان: إقليم كردستان-العراق

ناونيشان: ھەرمى كوردستان-عراق

www.moi.gov.krd

ژ. تەلەفون: ۰۶۶۲۲۹۷۲۷۲-۰۶۶۲۲۹۷۳۷۳

نیمەیل: info@moi.gov.krd

13/ 02/ 2024

(burhan)